

2022

УТВЪРДИЛ:

Росица Карамфилова – Благова
Министър на
околната среда и водите

Доклад
за последваща оценка на
въздействието
на Закона за
отговорността за
предотвратяване и
отстраняване на
екологични щети

Изготвен от:

Отдел „Предотвратяване на промишленото замърсяване“
Дирекция „Екологична оценка, оценка на въздействието
върху околната среда и предотвратяване на замърсяването“
Министерство на околната среда и водите

София,
Ноември 2022 г.

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

Съдържание

I. Резюме	7
II. Основна част на доклада	9
II.1 Увод	9
II.2 Цели	10
1. Обща цел	10
2. Специфични цели	11
II.3 Обхват и структура на оценката.....	11
1. Изследване на причините за изменението и допълнението на нормативния акт.....	12
1.1. Общи положения	12
1.2. Конкретни проблеми, довели до изменението и допълнението на акта.....	12
1.3. Използвани ресурси, постигнати резултати, последици и въздействия от приемането или изменението на нормативния акт.....	13
1.3.1. Използваните ресурси	13
1.3.2. Постигнати резултати	15
1.3.3. Последици (преки ефекти).....	15
1.3.4. Въздействия	15
1.3.5. Причинно-следствени връзки между изменението и допълнението на нормативния акт, последиците и въздействията от тях, промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.	16
1.3.6. Основни акценти от мотивите, съответно доклада към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната или цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива..	16
1.3.7. Резултати от изследвана съдебна практика, свързана с нормативния акт	17
2. Критерии за оценка	17
3. Въпроси за оценка	19
II.4. Заинтересовани страни и събрани данни	20
1. Заинтересовани страни	20
2. Информация относно проведените консултации със заинтересованите страни	21
3. Събрани данни	21
3.1. Анализ на данните и оценяване на въздействията.....	21
3.2. Информация относно използвания метод за оценяване на въздействията.....	22
3.3. Резултати от анализа на събраните данни	23
3.4. Анализ по отделните критерии и въпроси на оценката	23
II.5. Заключение	38
II.6. Начини на разпространение на резултатите от последващата оценка.....	38

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

II.7. Препоръки за последващи действия, съгласно чл. 18 б от ЗНА.....	39
II.8. Източници	39
1. Нормативни актове.....	39
2. Методически документи	40
3. Интернет страници	40

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

Списък на използваните съкращения

Съкращение	Пълно наименование
Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ	Втори доклад на Република България до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети за периода 01.05.2013г. – 31.03.2022г.
Вътрешни правила за документооборот на МОСВ	Вътрешни правила за <i>оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерство на околната среда и водите</i> , утвърдени със Заповед №РД-404/29.06.2018г. на министъра на околната среда и водите
Директива 2004/35/ЕО	Директива 2004/35/ЕО относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети
ЕК	Европейска комисия
ЕООВОСПЗ	Екологична оценка, оценка на въздействието върху околната среда и предотвратяване на замърсяването
ЕС	Европейския съюз
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗНА	Закон за нормативните актове
ЗОПОЕЩ	Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
ИПА	Институт по публична администрация

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

КВЕСМС	Координация по въпросите на Европейския съюз и международното сътрудничество
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МС	Министерски съвет
МФ	Министерство на финансите
НОМИОВ	Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието
ПЗР	Преходните и заключителни разпоредби
ПОВ	Последваща оценка на въздействието
ППЗ	Предотвратяване на промишленото замърсяване
Първи доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ	Първи доклад на Република България до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО <i>относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети</i> , за периода 29.04.2008 г.- 30.04.2013 г.
РИПОВ	Ръководство за извършване на последваща оценка на въздействието
Регламент (ЕС) 2019/1010	Регламент (ЕС) 2019/1010 на Европейския парламент и Съвета от 5 юни 2019 година относно привеждането в съответствие на задълженията за докладване в рамките на законодателството, свързано с околната среда, и за изменение на регламенти (ЕО) № 166/2006 и (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/49/ЕО, 2004/35/ЕО, 2007/2/ЕО, 2009/147/ЕО и 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета,

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

	<i>регламенти (ЕО) № 338/97 и (ЕО) № 2173/2005 на Съвета и Директива 86/278/ЕИО на Съвета</i>
РМС	Решение на Министерски съвет
УПМСНА	<i>Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация</i>
ФУ	Финансово управление
ЧПОВ	Частична предварителна оценка на въздействието

I. Резюме

Настоящата последваща оценка на въздействието (ПОВ) е изготвена от екип на МОСВ в изпълнение на Решение № 436/05.07.2022 г. на МС. С посоченото по-горе РМС е одобрен списък със законопроекти, на които ще бъде извършена цялостна предварителна оценка на въздействието и на закони, на които ще бъде извършена ПОВ през 2022 г. (в т.ч. ПОВ на ЗОПОЕЩ).

Условията и реда за изготвяне на ПОВ на нормативен акт са регламентирани с разпоредбите на следните нормативни актове и методически документи:

- чл. 18 б от Закона за нормативните актове, обн., ДВ, бр. 27/1973 г., посл. изм., бр. 34/2016 г.;

- Глава трета на Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн., ДВ, бр. 91/2016 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 84/2020 г.;

- Ръководство за извършване на последваща оценка на въздействието, официален методологически документ за изследване на резултатите от прилагането на нормативните актове, прието с Решение № 885 на МС от 3 декември 2020 г.;

- Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове на ИПА.

В глава втора на ЗНА и по-специално в чл. 22, ал. 1 от акта, е определено че, *органът, в чиято компетентност е изпълнението на нормативния акт, извършва последваща оценка на въздействието на акта.*

ПОВ на ЗОПОЕЩ е изготвена в съответствие с утвърдената нормативна уредба и методически документи и обхваща причините за извършването ѝ, периодът на извършване на оценката, екипът и неговото сформирание, използваните източници на данни.

Законодателството по екологична отговорност и по-специално ЗОПОЕЩ, транспонира в националното законодателство Директива 2004/35/ЕО.

На основание влезлия в сила на 25.06.2019 г. Регламент (ЕС) 2019/1010, изменящ Директива 2004/35/ЕО, възникна необходимост ЗОПОЕЩ да бъде променен с цел избягване на противоречия в нормативната уредба на европейско и национално ниво.

С въвеждането на Регламент (ЕС) 2019/1010, ЕС се ангажира да подсили по прозрачен начин доказателствената база по прилагане на Директива 2004/35/ЕО.

В член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 се правят изменения на чл. 14 и чл. 18, във връзка с приложение VI от Директива 2004/35/ЕО, а именно:

- в член 14, параграф 2 се заличава, а
- в член 18 с правят изменения, като се въвеждат нови срокове за предоставяне на информация по прилагането на директивата, както и се

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

правят промени в обхвата и формата на предоставяната информация (по-специално Приложение VI на Директивата).

Предвид горното, цитираните по-горе промени бяха въведени и в националното законодателство. Последните промени на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020 г.) са свързани със задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК. Прецизирана се информацията и данните, които страната ни ще предоставя на ЕК. Определят се и следващите периоди на докладване, а именно: до 30.04.2022 г. и на всеки пет години след това.

В тази връзка, обхватът на настоящата ПОВ има за обект последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020 г.), в частта по транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010. Не са включени измененията и допълненията (обн. ДВ бр. 96/2020 г.), които са имали изцяло за цел отстраняване на пропуски за подобряване на прилагането на процедурите, както и промени с редакционен характер.

ПОВ на ЗОПОЕЩ е извършена посредством анализ на критериите за оценка: „Постигане на целите“, „Ефективност“, „Ефикасност“, „Устойчивост“ и „Полезност“, при спазване на принципите на откритост, обосновааност, съгласуваност със заинтересованите страни, пропорционалност, ефективност и ефикасност.

Следвайки предвид че консултациите със заинтересованите страни имат съществено значение за оценката на въздействието, в хода на консултацияния процес бяха формулирани и прецизирани въпросите, съотносими към критериите за оценка на ПОВ.

Методите, чрез които събраната информация бе събрана, обработена и анализирана за целите на ПОВ от прилагането на ЗОПОЕЩ, бяха определени от:

- вида на последните изменения и допълнения на оценявания закон, в частта по транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010;
- определянето на заинтересованите страни.

В тази връзка, използваните методи за оценяване в настоящата ПОВ са документален анализ и анкетно проучване.

За целите на извършване на ПОВ на ЗОПОЕЩ и предвид характера на последните промени на нормативния акт, бяха идентифицирани заинтересованите страни – компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ, определени в чл. 6 на закона.

Използваният подход при ПОВ на ЗОПОЕЩ има отношение към спазване на разпоредбите на чл. 35. на НОМИОВ, като:

- са определени целите на оценката;
- е извършена същинска оценката;
- е обобщена оценката;
- са разпространени резултатите от оценката.

Инструментът ПОВ акцентира върху резултата от посочената по-горе промяна на ЗОПОЕЩ през призмата на въпроса: „До каква степен

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

наблюдаваните резултати са следствие от последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020г.), в частта по транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010?“.

В резултат на извършената ПОВ на ЗОПОЕЩ, в т.ч. и резултатите от проведеното анкетно проучване, се установи и се направи извод, че с последните промени на закона се постига осигуряване на прилагането на Регламент 2019/1010 (*въвеждащ с член 3 измененията в Директива 2004/35/ЕО, описани по-горе*).

II. Основна част на доклада

Съдържанието на основната част на доклада на ПОВ е изготвено в съответствие с чл. 41 от НОМИОВ, с цел съобразяване с утвърдения единен подход при структурирането на последващите оценки на въздействието, извършвани от администрацията.

II. 1. Увод

С т. 1 на Решение №436/05.07.2022 г. на МС е одобрен списък със законопроекти, на които ще бъде извършена цялостна предварителна оценка на въздействието и на закони, на които ще бъде извършена последваща оценка на въздействието през 2022 г. Съгласно одобрения списък е решено да се извърши ПОВ на ЗОПОЕЩ (т. 13 от Приложение към т. 1 на Решение №436/05.07.2022 г. на МС).

Съгласно т. 2 от Решението на МС, ПОВ на ЗОПОЕЩ следва да се извърши със собствени ресурси на министерствата и подчинените им административни структури, без възлагане на външни организации.

ПОВ на ЗОПОЕЩ е извършена в периода м. юли-м.ноември 2022 г.

В изпълнение на Решението на МС, ПОВ на ЗОПОЕЩ е извършена от екип на МОСВ, съставен от представители на дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ. Това са експерти от специализираната администрация на МОСВ (дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ), която е водеща по прилагане на нормативния акт. Този избор е обоснован с познаване на нормативния акт от експертите, изготвените от тях доклади до ЕК и отчети по прилагане на акта (във връзка с изготвяне/актуализация на програмния бюджет на МОСВ и др.), както и на частичната предварителна оценка на въздействието във връзка с изменението на акта.

За изпълнението на задачата за изготвяне на ПОВ на ЗОПОЕЩ, екипът от експерти по екологична отговорност в отдел ППЗ, дирекция ЕООВОСПЗ, извърши предварителен преглед с оглед идентифициране и предотвратяване на рискове. Бяха определени срокове, налични ресурси, както и отговорни служители за изпълнение на задачата.

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Мониторингът, извършван в дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ, включваше текущ/периодичен анализ на рисковете, а така също и превантивен преглед на нови събития, които биха могли да повлияят неблагоприятно на хода на изпълнението на изготвянето на ПОВ на ЗОПОЕЩ.

Анализът на рисковия профил (относно идентифицираните в случая оперативни рискове с нисък рейтинг, свързани със забава във сроковете, недостатъчна информация от заинтересованите страни в анкетното проучване и пр.) показва, че процесът по управление на риска за тази задача е резултатен, като дефинираните планирани и изпълнени действия са целесъобразни.

Използвани са източници на налична информация в МОСВ по прилагане на ЗОПОЕЩ, нарочна информация, изисквана от компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ специално за ПОВ, нормативни актове и свързани с тях документи, в т.ч.:

- ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/10.11.2020 г.);
- Регламент (ЕС) 2019/1010;
- Втори доклад на Република България до ЕК относно прилагане на ЗОПОЕЩ.

Фокусът на ПОВ е насочен върху анализ постигнати ли са целите от последните промени на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020 г.), в частта по транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010.

II. 2. Цели

При ПОВ определянето на цели е насочено към това защо извършваме оценката.

Съгласно чл. 33, ал. 2 от НОМИОВ: *последващата оценка на въздействието изследва съотношението между поставените цели и постигнатите резултати при прилагането на нормативния акт.* В тази връзка, ПОВ на ЗОПОЕЩ има за цел да определи резултатите/ползите от приложението на последните изменения и допълнения на нормативния акт.

В по-широк план, тя е опит да се установи дали прилагането на закона е произвело планирания и желан ефект върху целевите групи, които имат пряко отношение към последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020 г.), в частта по транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010.

Настоящата ПОВ е изготвена в съответствие с цитираните по-горе нормативни актове и методически документи, като си поставя следните цели:

1. Обща цел

В настоящата ПОВ, определянето на целите на оценката е насочено към анализ на постигнатите ефекти от прилагането на акта, по-специално

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

на последните му изменения и допълнения, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010.

Последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ, бр. 96/2020 г.) е свързано с влезлия на 25.06.2019 г. в сила Регламент (ЕС) 2019/1010 на Европейския парламент и Съвета от 5 юни 2019 година относно привеждането в съответствие на задълженията за докладване в рамките на законодателството, свързано с околната среда, и за изменение на регламенти (ЕО) № 166/2006 и (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/49/ЕО, 2004/35/ЕО, 2007/2/ЕО, 2009/147/ЕО и 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 338/97 и (ЕО) № 2173/2005 на Съвета и Директива 86/278/ЕИО на Съвета. (Регламент (ЕС) 2019/1010).

Това обуславя формулирането на следната обща цел на ПОВ, а именно да се оценят последствията и ефектът от последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ и прилагането му, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010.

2. Специфични цели

Поставените специфични цели на настоящата ПОВ, изброени по-долу, произтичат от необходимостта да бъдат изследвани ефекта и ползите от транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, както следва:

Цел 1: Отчетност по прилагането на ЗОПОЕЩ;

Цел 2: Извличане на изводи по прилагането на ЗОПОЕЩ.

II. 3. Обхват и структура на оценката

Съгласно глава трета на НОМИОВ, определянето на обхвата и структурата на оценката включва изследване на причините за приемането или изменението на нормативния акт, при което се:

- вземат предвид използваните ресурси, постигнатите резултати, последиците и въздействията от приемането или изменението на нормативния акт;

- вземат предвид причинно-следствените връзки между приемането или изменението му, последиците и въздействията от него, промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.;

- изследват мотивите, съответно докладът към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната и цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива;

- изследва съдебна практика, която е свързана с нормативния акт.

Обхватът на настоящата ПОВ има за обект последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 96/2020 г.), в частта по транспониране на изискванията на Регламент (ЕС) 2019/1010, както следва:

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Промяна (изменение в ЗОПОЕЩ) 1: Изменение на чл. 55 от ЗОПОЕЩ относно вида на данните, които министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице предоставя на ЕК за всеки отделен случай на екологична щета;

Промяна (допълнение в ЗОПОЕЩ) 2: Създава се ал. 2 в § 7 от ПЗР на ЗОПОЕЩ относно предоставяне на информацията по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЩ на ЕК в срок до 30 април 2022 г. и на всеки 5 години от тази дата.

1. Изследване на причините за изменението и допълнението на нормативния акт

1.1. Общи положения

През 2008 г. беше приет ЗОПОЕЩ, с оглед транспониране в националното законодателство на Директива 2004/35/ЕО.

През 2019 г. влезе в сила Регламент (ЕС) 2019/1010, с който се изменя и допълва Директива 2004/35/ЕО. Изменящият европейски акт е регламент и като такъв има пряко приложение.

С член 3 на Регламент ЕС 2019/1010 се правят изменения на Директива 2004/35/ЕС, а именно:

➤ С член 3 на Регламент ЕС 2019/1010 се въвеждат нови срокове за предоставяне на информация по прилагане на Директива 2004/35/ЕО, посочени в член 18, параграф 1 и

➤ В Приложение VI се правят промени в информацията/данните, посочени в член 18, параграф 1, която/които държавите-членки ще предоставят на ЕК.

Предвид, че Регламент (ЕС) 2019/1010 изменя Директива 2004/35/ЕО, транспонирана в националното ни законодателство чрез ЗОПОЕЩ, възникна необходимост законът да бъде променен с цел избягване на противоречия в нормативната уредба на европейско и национално ниво.

Последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ (обн. ДВ бр. 43/29.04.2008 г., посл. изм. и доп. бр. 96/10.11.2020 г.) е разработено във връзка с осигуряване прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1010.

1.2. Конкретни проблеми, довели до приемането или изменението на нормативния акт

Дефинираните проблеми в ЧПОВ към проекта на ЗИД на ЗОПОЕЩ, бяха следните:

Проблем 1:

Несъответствие на националното прилагане на Директива 2004/35/ЕО, респ. на Регламент (ЕС) 2019/1010, спрямо европейското прилагане на директивата от държавите членки, които са транспонирали регламента.

Несъответствието на националното прилагане се изразява в несъответствие на ЗОПОЕЩ с измененията на Директива 2004/35/ЕО, след влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/1010.

Проблем 2:

Несъпоставимост на данните, които предоставя България на ЕК, спрямо данните, които се изискват в член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 (*които ще се представят от държавите-членки на ЕК в срок до 30.04.2022г. и на всеки пет години след това*) и които са основа за оценката на прилагането на Директива 2004/35/ЕО, която се извършва от ЕК на основание докладите с информацията.

Несъпоставимостта на данните, които предоставя България на ЕК, се изразява в несъответствие на информацията по прилагане на Директива 2004/35/ЕО, изброена в чл. 55 на ЗОПОЕЩ (*преди последното изменение и допълнение на закона*), която трябва да се предоставя на ЕК и новата, установена с член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010.

1.3. Използвани ресурси, постигнати резултати, последици и въздействия от изменението и допълнението на нормативния акт

1.3.1. Използваните ресурси:

За изпълнение на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ са използвани собствени човешки ресурси на МОСВ, а именно екип на МОСВ, с водеща роля на дирекция ЕООВОСПЗ, отговорна по прилагане на нормативния акт. Извършените дейности са в съответствие с Вътрешни правила за документооборота на МОСВ, както следва:

Във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/1010 дирекция ЕООВОСПЗ поиска указания от дирекция КВЕСМС необходимо ли е изменение и допълнение на националните нормативни актове, транспониращи директивите, изброени в Регламента (в т.ч. ЗОПОЕЩ).

От дирекция КВЕСМС беше изяснено, че *националните нормативни актове, транспониращи Директива 2002/49/ЕС и Директива 2004/35/ЕО, а именно Закона за защита от шума в околната среда и Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети следва да бъдат изменени, тъй като въпреки, че в случая изменящият европейски акт е регламент и като такъв, има пряко приложение, след като същият изменя директиви, които вече са транспонирани в националното законодателство, оставането на националните разпоредби в сегашния им вид би довело до несъответствие на последните с европейското законодателство. Последното би довело до противоречива нормативна уредба на европейско и национално ниво“*. С указанията е предложен и неизчерпателен списък на разпоредбите от националното законодателство, които подлежат на изменение/допълнение, в т.ч. и ЗОПОЕЩ.

През м. ноември 2019 г. от дирекция ЕООВОСПЗ беше изготвена ЧПОВ на проекта на ЗИД на ЗОПОЕЩ, представена на дирекция „Правна“ за предоставяне за становище на МС. ЧПОВ е допълнена съобразно становище на МС. В изпълнение на указанията допълнената

ЧПОВ е предоставена на МС заедно с проектите на актове за включване в Законодателната програма на МС за първо полугодие на 2020 г.;

Разработването на проект на ЗИД на ЗОПОЕЩ беше включено в законодателната програма на МС за I-во полугодие на 2020 г. (под номер 17) и в Плана за действие за 2020г. *с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз* (мярка 151 от Плана);

Със Заповед № РД-144/14.02.2020 г. беше създадена работна група за изготвяне на проект на ЗИД на ЗОПОЕЩ, със срок 06.03.2020 г.

В състава на работната група са включени представители на дирекция ЕООВОСПЗ, дирекция „Правна“ и дирекция КВЕСМС, съгласно чл. 59, ал. 2 от Вътрешни правила за документооборота на МОСВ.

Работната група извърши своята работа, като се проведеха четири заседания, в които беше изготвен проекта на ЗИД на ЗОПОЕЩ и документите към него, които се изпращат за външно съгласуване, съгласно УПМСНА (в т.ч. *проект на доклад, мотиви, проект на решение на МС за одобряване на проекта на акт, проекта на акт, проект на финансова обосновка, проект на съобщения за средствата за масово осведомяване и допълнена ЧПОВ*). Работата на работната група приключи на 02.03.2020 г. и беше подготвен комплект с документи за вътрешното им съгласуване съгласно Вътрешни правила за документооборота на МОСВ.

При подготовката на проекта на ЗИД на ЗОПОЕЩ експертите от работната група извършиха детайлен преглед на разпоредбите на закона от гледна точка на опита по прилагането му. С промените в ЗОПОЕЩ не се въвеждат нови процедури, а се прецизира контролът при изпълнение на мерки за предотвратяване на случаи на непосредствена заплаха за причиняване на екологични щети или на случаи на причинени екологични щети.

Предвид, че законопроектът бе свързан с осигуряване прилагането на законодателство на Европейския съюз, в случая Регламент (ЕС) 2019/1010 не се изготви справка за съответствие с европейското право.

В хода на работата, от работната група бе установено, че за предложения проект на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/, други плащания по бюджета на МОСВ, както и че предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет. Изготвеният проект на финансова обосновка бе съгласуван от дирекция ФУ (и вътрешно/неофициално от МФ).

На основание чл. 60, ал. 2 от Вътрешните правила за документооборота на МОСВ, проектът на ЗИД на ЗОПОЕЩ и проектите на документи към него (по чл. 35, ал. 1 от УПМСНА), бяха изпратени за съгласуване със структурните звена на МОСВ (вътрешно съгласуване), със срок за представяне на становища 18.03.2020 г.

В допълнение, към становищата от вътрешното съгласуване, в справката за отразяването им, експертите от работната група взеха предвид и препоръки от Адвокатско дружество „Бузеви и партньори“, които са дадени във връзка с изменение на ЗОПОЕЩ в частта на чл. 41 от

ЗОПОЕЩ, имащ отношение към процедурата по издаване на Акт за установяване на публично държавно вземане. Препоръките са дадени в отчет по изпълнение на юридически услуги, възложени с договор на МОСВ с дружеството.

Тъй като проектът на ЗИД на ЗОПОЕЩ осигурява прилагането на законодателство на ЕС, в т.ч. Регламент (ЕС) 2019/1010, същият беше съгласуван в Работна група 20, без забележки.

1.3.2. Постигнати резултати:

С приетите със ЗИД на ЗОПОЕЩ изменения и допълнения се въвеждат в националното законодателство разпоредбите на Регламент (ЕС) 2019/1010 за изменение и допълнение на Директива 2004/35/ЕО.

Промените са свързани със задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК. С последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ се прецизират информацията и данните, които страната ни ще предоставя на ЕК. Определят се и следващите периоди на докладване, а именно - *до 30.04.2022 г. и на всеки пет години след това*. Преди тези промени в закона беше регламентиран само първият срок на докладване до ЕК – *до 30.04.2013 г.*, който беше изпълнен.

Със ЗИД на ЗОПОЕЩ не се въвеждат нови процедури, а се прецизираха контролът при изпълнението на мерки по случаи на предотвратяване на непосредствена заплаха за причиняване на екологични щети или случаи на отстраняване на екологични щети.

1.3.3. Последици (преки ефекти):

Това са преките, непосредствените ефекти от приемането на нормативния акт, чиито проявления се регистрират в краткосрочен план след приемането на нормативния акт.

С приемането на ЗИД на ЗОПОЕЩ се въвеждат изискванията на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010, с което се постига:

➤ съответствие на националното прилагане на Директива 2004/35/ЕО, респ. на Регламент 2019/1010, с европейското прилагане (а именно представяне на информация и данни *в срок до 30.04.2022г. и на всеки пет години след това*);

➤ съпоставимост на информацията и данните, които ще предоставя Република България на ЕК, с тези, които се изискват с член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 и които са основа за оценката на прилагането на Директива 2004/35/ЕО, която се извършва от ЕК.

1.3.4. Въздействия:

Това са трансформиращите ефекти, чиито проявления се регистрират в дългосрочен план след приемането на нормативния акт (наричани и „косвени“).

В докладите на ЕК относно прилагане на Директива 2004/35/ЕО се констатира голямо многообразие в националните процедури по прилагане на директивата, респ. данните, които се докладват от страните членки, в първия доклад, срокът за който беше 30.04.2013 г.

В тази връзка, ЕК проведе широко обсъждане със страните членки на обхвата на задължителната информация, която да бъде докладвана на ЕК по прилагане на Директивата. В резултат от тези обсъждания с държавите членки беше приет Регламент (ЕС) 2019/1010, като в член 3 от същия този обхват беше прецизиран и по-специално редуциран. Също така беше оставена възможността на държавите членки да предоставят всякаква друга информация, която дава повече светлина за трудностите и предизвикателствата по прилагането на Директивата.

Приетите промени в ЗОПОЕЩ имат пряко въздействие върху докладването на националното прилагане на Директива 2004/35/ЕО, респ. по Регламент 2019/1010. С последните изменения и допълнения в ЗОПОЕЩ се постига както пълно транспониране на регламента по отношение сроковете за по-нататъшното докладване, така и се постига съпоставимост на информацията по прилагането на директивата, докладвана от България с тази, която се докладва от другите държави членки на ЕК, които са транспонирали регламента. В дългосрочен план компетентните органи от една страна имат възможност да използват събраните данни по прилагане на директивата, с цел анализ и подобряване на прилагането, а от друга страна – за последващо докладване по прилагането.

1.3.5. Причинно-следствени връзки между изменението и допълнението на нормативния акт, последиците и въздействията от тях, промени в обществените отношения, промяна в поведението на адресатите на акта и др.:

Въз основа на дефинираните проблеми в ЧПОВ на ЗИД на ЗОПОЕЩ са предложени и конкретните изменения и допълнения в закона.

С приемането на ЗИД на ЗОПОЕЩ са постигнати пълно транспониране на регламента по отношение сроковете за по-нататъшното докладване пред ЕК, така и се постига съпоставимост на информацията по прилагането на директивата, докладвана от България с тази, която се докладва от другите държави членки на ЕК, които са транспонирали регламента.

Приносът на конкретните изменения и допълнения в ЗИД на ЗОПОЕЩ произтича от причинно-следствените връзки, т.е. възможността да се аргументира пред заинтересованите страни ефективността от направените промени в акта.

1.3.6. Основни акценти от мотивите, съответно доклада към проекта на нормативния акт преди приемането му, частичната или цялостната предварителна оценка на въздействието, когато са извършени такива:

Предложеният проект на ЗИД на ЗОПОЕЩ е разработен с цел осигуряване прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1010.

Изменящият европейски акт е регламент и като такъв има пряко приложение.

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Предвид, че същият изменя Директива 2004/35/ЕО, транспонирана в националното ни законодателство чрез ЗОПОЕЩ, следва законът да бъде променен с цел избягване на противоречия в нормативната уредба на европейско и национално ниво.

С приемането на ЗИД на ЗОПОЕЩ, въвеждащ изискванията на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010, се осигурява:

➤ съответствие на националното прилагане на Директива 2004/35/ЕО, респ. на Регламент 2019/1010, с европейското прилагане (а именно представяне на информация и данни в срок до 30.04.2022г. и на всеки пет години след това);

➤ съпоставимост на информацията и данните, които ще предоставя Република България на ЕК, с тези, които се изискват с член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 и които са основа за оценката на прилагането на Директива 2004/35/ЕО, която се извършва от ЕК.

Промените са свързани със задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК. Прецизират се информацията и данните, които страната ни ще предоставя на ЕК. Определят се и следващите периоди на докладване, а именно до 30.04.2022 г. и на всеки пет години след това. Към момента на изготвяне на ЗИД в ЗОПОЕЩ е регламентиран само първият срок на докладване до ЕК – до 30.04.2013 г., който е изпълнен.

1.3.7. Резултати от изследвана съдебна практика, свързана с нормативния акт:

След последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ през 2020 г. не е установена съдебна практика, свързана с направените промени в акта.

2. Критерии за оценка

Съгласно глава трета на НОМИОВ, критерии за оценка могат да бъдат, както следва:

а) постигане на целите – степента, в която целите от приемането или изменението на нормативния акт са постигнати, независимо дали това се дължи на прилагането на нормативния акт;

б) ефективност – степента, в която постигането на целите, които са заложили при приемането или изменението на нормативния акт се дължи на прилагането на нормативния акт;

в) ефикасност – постигането на целите, заложили при приемането или изменението на нормативния акт, с минимално използване на ресурсите при прилагането на нормативния акт;

г) устойчивост – степента на трайно решаване на идентифицираните проблеми, включително броя на промените в нормативния акт;

г) полезност – степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на нормативния акт.

Критерий 1. Постигане на целите

Постигане на целите – този критерий показва степента, в която целите от приемането или изменението на нормативния акт са постигнати, независимо дали това се дължи на прилагането на нормативния акт.

Основният въпрос тук е: доколко са постигнати целите, поставени при приемането и измененията на нормативния акт?

Критерий 2. Ефективност

Ефективност – този критерий показва степента, в която постигането на целите, заложи при приемането или изменението на нормативния акт, се дължи на прилагането на нормативния акт.

Този критерий показва степента, в която постигането на целите, заложи при приемането/изменението на нормативния акт, се дължи на приемането му.

Основният въпрос е: до каква степен приемането на последните изменения на ЗОПОЕЩ са допринесли до постигане на желаната промяна?

Критерий 3. Ефикасност

Ефикасност – този критерий измерва постигането на целите, заложи при приемането или изменението на нормативния акт, с минимално използване на ресурсите при прилагането на нормативния акт.

Този критерий показва връзката между използваните ресурси и резултата (предоставените стоки или услуги).

Основният въпрос тук е: До каква степен включените разходи са оправдани предвид постигнатите ефекти?

Критерий 4. Устойчивост

Устойчивост – критерий за оценяване на степента на трайно разрешаване на идентифицираните проблеми.

Критерият устойчивост показва наличието на траен ефект от интервенциите - дали идентифицираните проблеми са трайно решени и дали ефектите продължават да действат и след края на интервенцията.

Основният въпрос тук е: наблюдава ли се трайно запазване на ефектите от последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?

Критерий 5. Ползност

Ползност – критерий за измерване на степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на политиката и/или на нормативния акт

Този критерий изследва степента на удовлетворяване на очакванията на адресатите на нормативния акт. Във връзка с избраните критерии, ПОВ на ЗОПОЕЩ изследва мнението на заинтересованите страни и за възможността целите на закона да бъдат постигнати по алтернативен начин, както и дали той би бил също толкова ефективен.

За целите на последващата оценка на въздействието на ЗОПОЕЩ са изследвани всички нормативно определени критерии за оценка, като по всеки от критериите са дефинирани ключови въпроси за оценка, отговорите и изследването на които са основата, върху която са изградени основните заключения, изводи и резултати от последващата оценка на въздействието.

3. Въпроси за оценка

Въпросите, които се поставят за разглеждане от всяка ПОВ, са две групи: общи и конкретни.

Общите въпроси за разглеждане могат да бъдат поставени при всяко последващо оценяване. Задължително е обаче да бъдат зададени и конкретните въпроси, които са специфични за текущо оценяваните интервенции и които се отнасят до всеки от критериите за оценка: постигане на целите, ефективност, ефикасност, устойчивост и полезност на интервенциите (стр. 20-21 от РИПОВ).

Обхватът и структурата на последващата оценка на ЗОПОЕЩ са предопределени от целите, които тя си поставя. В този смисъл са формулирани въпроси, на които се търси отговор, съобразно избраните критерии за оценка. За да може да се анализират резултатите, последствията и въздействията от прилагането на закона са формулирани оценъчни въпроси, имащи отношение към единствено към последните промени на ЗОПОЕЩ, предвид измененията на Директива 2004/35/ЕО, въведени с член 3 на Регламент 2019/1010.

А. Въпроси за оценка по критерий „Постигане на целите“:

А.1. Постигнати ли са и в каква степен целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?

А.2. Какви са основните проблеми/дефицити, които възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?

Б. Въпроси за оценка по критерий „Ефективност“:

Б.1. Подобрил ли се е контрола по ЗОПОЕЩ на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК? Б.2.

Б.2. Кои са основните положителни последици/въздействия от прилагането на ЗОПОЕЩ?

Б.3. Кои са основните отрицателни последици/въздействия от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?

В. Въпроси за оценка по критерий „Ефикасност“:

В.1. Ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ превишават ли разходите/вложените ресурси? В.2.

Г. Въпрос за оценка по критерий „Устойчивост“:

Г.1. Необходими ли са промени в ЗОПОЕЩ (във връзка с последното изменение и допълнение за транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, обн. ДВ бр. 96/10.11.2020г.)?

Д. Въпрос за оценка по критерий „Полезност“:

Д.1. До каква степен приетите промени в последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ допринасят за информиране на заинтересованите страни за случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети и за причинени екологични щети (предмет на докладването по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЩ) чрез публикуваните досега Първи и Втори доклад до ЕК?

II. 4. Заинтересовани страни и събрани данни

1. Заинтересовани страни

Процесът по идентифицирането на заинтересованите страни включва:

- определянето на страните, които ще бъдат или са засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;
- степента на въздействие на всяка една от тези страни върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;
- отчитане на техните интереси и влияние върху политиката;
- най-подходящите механизми за консултиране с тях, за да се увеличи тяхната подкрепа и да се намали тяхното противопоставяне.

Вземайки предвид характера на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, в хода на извършване на оценката бяха идентифицирани следните заинтересовани страни, а именно: компетентните органи по чл. 6, т.т. 1-4 от ЗОПОЕЩ, които могат да се обособят в четири основни групи, както е изложено по-долу:

1. Заинтересовани страни

1.1. Група 1

В тази група попада МОСВ (предвид чл. 6, т. 1 от ЗОПОЕЩ относно правомощията на органите на изпълнителната власт). Дирекция ЕООВОСПЗ (отдел ППЗ) е водеща по прилагане на ЗОПОЕЩ.

1.2. Група 2

В тази група попадат 15-те РИОСВ (предвид чл. 6, т. 2 от ЗОПОЕЩ относно правомощията на органите на изпълнителната власт).

1.3. Група 3

В тази група попадат 4-те БД (предвид чл. 6, т. 3 от ЗОПОЕЩ относно правомощията на органите на изпълнителната власт).

1.4. Група 4

В тази група попадат 3-те ДНП (предвид чл. 6, т. 4 от ЗОПОЕЩ относно правомощията на органите на изпълнителната власт).

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

2. Информация относно проведените консултации със заинтересованите страни

Съгласно НОМИОВ, провеждането на консултации със заинтересовани страни не е задължителен етап при извършването на последваща оценка на въздействието на нормативен акт.

За целите на оценката на въздействието на ЗОПОЕЩ такива консултации са преценени за полезни и са проведени със заинтересованите страни от четирите групи.

За провеждането на консултациите е изпратен Консултационен документ с въпросник до директорите на РИОСВ, директорите на БД и директорите на ДНП (компетентни органи по чл. 6, т.т. 2-4 от ЗОПОЕЩ, съответно втора, трета и четвърта заинтересована страна).

3. Събрани данни

Данните, получени от отговорите и изразените становища на заинтересованите страни, са важна количествена и качествена информация за целите на последващата оценка на въздействие на ЗОПОЕЩ. Използваните източници на относимите за оценката данни включват:

- събиране на информация за резултатите от прилагането на последните промени на нормативния акт;
- събиране на количествени данни по критериите за оценка: постигане на целите, ефективност, ефикасност, устойчивост и полезност на ЗОПОЕЩ;
- проучване и изследване на наличие на проблемите/дефицити и искане на пояснения за преодоляването им.

За целите на последващата оценка на въздействието на ЗОПОЕЩ беше разработен въпросник, предназначен за компетентните и контролни органи по чл. 6 от ЗОПОЕЩ.

До крайния срок за получаване на отговори на поставените въпроси, в т.ч. и пояснения (04.11.2022 г.) се получи общо 23 бр. попълнени въпросници (съответно 15 бр. от РИОСВ - втората заинтересована страна, 4 бр. от БДУВ - третата заинтересована страна и 3 бр. от ДНП - четвърта заинтересована страна), които бяха обобщени и резултатите от тях са представени в настоящия доклад. Отговорите на попълнения въпросник на първата заинтересована страна (МОСВ) са налични в МОСВ, дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ.

3.1. Анализ на данните и оценяване на въздействията

За целите на ПОВ, екипът, извършващ оценка на въздействието, проведе консултации сред компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ.

Анализът на данните показва, че всички компетентни и контролни органи по ЗОПОЕЩ са се включили в проведената консултация за извършване на ПОВ на ЗОПОЕЩ с предоставяне на отговори на въпроси, в т.ч. и дадени пояснения.

Прегледът, оценяването и анализът на предоставените отговори в Консултацияния документ относно ПОВ на ЗОПОЕЩ са обобщени в информация, необходима за постигане на целите на последващата оценка на въздействие.

3.2. Информация относно използвания метод за оценяване на въздействията

За целите на извършване на настоящата ПОВ въздействието на ЗОПОЕЩ е използван последователен подход на анализа и оценката по отделните ключови въпроси за оценка, който да позволи всеобхватност, обективност и реалистичност на заключенията от анализа.

Основните методи, чрез които е събрана информацията, необходима за извършване на последващата оценка на въздействието от прилагането на ЗОПОЕЩ, са:

➤ Документален анализ

Документалният анализ бе използван като основополагащ метод за извършване на настоящата оценка. Документалният анализ е универсален метод и има ясна приложимост в контекста на извършената последващата оценка на въздействието на ЗОПОЕЩ. Методът включи извършването на преглед и анализ на наличната информация в отдел ППЗ, дирекция ЕООВОСПЗ на МОСВ, свързана с прилагането на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, респ. на свързани документи, относими към прилагането на закона. Този основен метод е добър метод за предварително запознаване и навлизане в изследваната област.

Документалният анализ, който бе извършен в МОСВ, дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ, бе от съществено значение при събирането на наличната документална информация, необходима за извършването на последващата оценка на въздействието на ЗОПОЕЩ.

➤ Анкета

Анкетното допитване, познато още като анкета, е най-популярният и използван количествен метод.

Основният метод, който бе използван за изследване на мнението на заинтересованите страни по ключовите въпроси за оценка, свързани с прилагането на ЗОПОЕЩ, бе анкетното проучване, популярен количествен метод с измерими индикатори, които дадоха количествени резултати (представяне на заинтересованите страни на Консултациянен документ с въпроси). Обобщената вследствие от проведеното анкетно проучване информация имаше количествени измерения и бе използвана за допълване и надграждане на събраната чрез документалния анализ информация. Това допринесе значително за набирането на допълнителна информация.

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Анкетното проучване позволи да се установи виждането на преките участници в процеса по прилагане на ЗОПОЕЩ по отношение на последните му изменения и допълнения, както и какви са идентифицираните пречки/проблеми/дефицити, чрез отговор на поставените въпроси и предоставени възможни отговори, с възможности за пояснение към тях.

Основните методи, чрез които събраната информация бе обработена, синтезирана и анализирана за целите на ПОВ от прилагането на ЗОПОЕЩ бяха определени от вида на измененията и допълненията на оценявания закон и определянето на това кои са заинтересованите страни. В случая, използваните методи са регламентирани в чл. 28, ал. 1, т. 4 от НОМИОВ (*други методи*).

Изборът им е обоснован от общата цел на ПОВ на ЗОПОЕЩ, а именно - да се оценят последствията и ефектът от последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ и прилагането му, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010.

3.3. Резултати от анализа на събраните данни

Представянето на резултатите от ПОВ и формулирането на изводи е направено въз основа на анализ на нормативната база относно прилагането на ЗОПОЕЩ, по-специално на последните му изменения и допълнения, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010., както и преглед и оценка на отговорите на въпросите, поставени в Консултационния документ.

Получената информация е разгледана, за да се прецени доколко са постигнати заложените положителни въздействия чрез предприемане на действие, а именно: въвеждане на изискванията на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 за осигуряване на съответствие на националното прилагане на Директива 2004/35/ЕО, респ. на Регламент 2019/1010, спрямо европейското прилагане на директивата (вкл. спрямо прилагането от държавите членки, които са го транспонирали).

Анализът на наличната информация в МОСВ, дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ и предоставената вторична информация от заинтересованите страни ще даде отговор осигурено ли е нормативно основание в ЗОПОЕЩ, което да отговаря на изискванията на член 3 на Регламента. Това от своя страна ще доведе до обоснованост и съотносимост на представената информация, необходима за докладването на Република България пред ЕК.

3.4. Анализ по отделните критерии и въпроси на оценката

Настоящата ПОВ достигна до следните резултати и изводи по отношение на въпросите и критериите, поставени в обхвата на оценката, а именно: че са постигнати ефектите от прилагането на акта, по-специално на последните му изменения и допълнения, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010.

Чрез тях е осъществена държавната политика в областта на прилагането на законодателството по екологична отговорност.

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Положителното въздействие може да се оцени като ефективно, ефикасно, устойчиво и полезно.

Анализът по критерий „Постигане на целите“ обхваща отговорите на два ключови въпроса за оценка:

➤ Постигнати ли са и в каква степен целите на прилагането на ЗОПОЕЩ, по-специално на последните му изменения и допълнения, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010? и

➤ Какви са основните проблеми/дефицити, основните отрицателни последици/въздействия от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, които възпрепятстват или са възпрепятствали постигането на целите на това последно изменение и допълнение на акта?

Оценка по въпрос А.1.: Постигнати ли са и в каква степен целите на последните изменения и допълнение на ЗОПОЕЩ?

Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове на ИПА препоръчва при извършване на оценката постигането на целта да се проверява на различни нива: на ниво резултат, ниво последствия (преките ефекти) и на ниво въздействие (косвени ефекти), т.е. разглежда постигането както на оперативни цели (резултат), така и стратегически цели (преки и косвени ефекти) от прилагането на закона.

Съгласно Методиката на ИПА оценяването на степента, в която целите на политиката са постигнати, може да се извърши, без да се разглеждат в детайли причините, които обясняват успеха или провала. Оценяването по този критерий се съсредоточава само върху постигането на заявените цели и няма стремеж да покаже причинни връзки между факторите.

При приемането на ЗОПОЕЩ през 2008 г. не е извършена предварителна оценка на въздействието и в тази връзка целите, които да бъдат постигнати с приемането на акта, не са предварително дефинирани. Една от причините за това е, че по това време НОМИОВ все още не е била приета.

Горното не поставя ограничителни линии при оценяването на степента, в която целите на политиката са постигнати в обсега на ПОВ, предвид, че понастоящем изследваме целите на прилагането на ЗОПОЕЩ, по-специално на последното му изменение и допълнение, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010.

В следващата таблица са представени резултатите от проведеното проучване по този въпрос.

А. Въпроси за оценка по критерий „Постигане на целите“:

А. 1. Постигнати ли са и в каква степен целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?	
Отговор	Заинтересовани страни

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Напълно постигнати	100%	73,33%	75%	33,33%
Частично постигнати	0%	6,67%	0%	66,67%
Не са постигнати	0%	0%	0%	0%
Не мога да преценя	0%	20%	25%	0%

Данните показват, че в преобладаващата си част заинтересованите страни считат, че целите са напълно постигнати.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че целите са напълно постигнати (резултатът е 100%).

73,33% от 15-те РИОСВ отговарят, че целите са напълно постигнати, 6,67% от тях смятат, че целта е частично постигната. Няма отговори на представителите на РИОСВ, че целите не са постигнати, а 20% от тях са представили отговор, че не могат да преценят.

75% от 4-те БД отговарят, че целта е напълно постигната. Няма отговори на представителите на БД, че целите са частично постигнати или не са постигнати, а 25% от тях са представили отговор, че не могат да преценят.

По отношение на четвъртата заинтересована страна, 33,33% от 3-те ДНП отговарят, че целта е напълно постигната, 66,67% от тях смятат, че целта е частично постигната. Няма отговори на представителите на ДНП, че целите не са постигнати или че не могат да преценят.

Видно от предоставената информация по този въпрос, по-голямата част от заинтересованите страни – 69,56% (16 бр. от общо 23 бр.), компетентни органи по чл. 6, т.т. 1-4 от ЗОПОЕЩ, са на мнение, че целите са напълно изпълнени, а именно: относно общата цел на последните промени на акта да се оценят последствията и ефектът от последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ и прилагането му, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, както и относно специфичните цели за отчетност по прилагането на ЗОПОЕЩ и извличане на изводи по прилагането на ЗОПОЕЩ.

Значително по-малък относителен дял са отговорите - 13,04% (3 бр. от общо 23 бр), рефериращи към частично постигане на целите или невъзможност да преценят (17,39% - 7 бр. от общо 23 бр).

А.2. Какви са основните проблеми/дефицити, които възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Неясни и двусмислени текстове и разпоредби	0%	0%	0%	0%
Недостатъчна компетентност на експертния потенциал, отговорен за събиране на информацията по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЦ и предоставянето ѝ за изготвяне на докладите до ЕК	0%	0%	0%	0%
Недостатъчни ресурси (времеви и/или персонал) за изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЦ	0%	26,67%	75%	100%
Не мога да преценя	0%	60%	25%	0%

Данните показват, че в преобладаващата си част заинтересованите страни считат, че не се идентифицират проблеми/дефицити, които възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЦ.

Според проведеното анкетно проучване, четирите заинтересовани страни (МОСВ, РИОСВ, БД и ДНП) смятат, че няма неясни и двусмислени текстове и разпоредби като проблеми/дефицити, които възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЦ (резултатът е 0%).

Всички заинтересовани страни (МОСВ, РИОСВ, БД и ДНП) не смятат, че е налице недостатъчна компетентност на експертния потенциал, отговорен за събиране на информацията по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЦ и предоставянето ѝ за изготвяне на докладите до ЕК като проблеми/дефицити, които възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЦ (резултатът е 0%).

Относно дали са налице недостатъчни ресурси (времеви и/или персонал) за изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЦ като проблеми/дефицити, които

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

възпрепятстват/са възпрепятствали постигането на целите на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, МОСВ отчита, че не са налице (резултатът е 0%),

26,67% от РИОСВ отчитат, че са налице недостатъчни ресурси (времеви и/или персонал) за изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЩ (4 бр. от общо 15 бр. РИОСВ). 60% от РИОСВ отчитат, че не могат да преценят отговора на този въпрос (9 бр. от общо 15 бр. РИОСВ).

75% от БД отчитат, че са налице недостатъчни ресурси (времеви и/или персонал) за изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЩ (3 бр. от общо 4 бр. БД). 25% от БД не могат да преценят (3 бр. от общо 4 бр. БД).

100% от ДНП отчитат, че са налице недостатъчни ресурси (времеви и/или персонал) за изпълнение на изискванията на ЗОПОЕЩ (3 бр. от общо 3 бр. ДНП).

Във връзка с исканите пояснения от заинтересованите страни относно дадените отговори, по въпросите за оценка по критерий „Постигане на целите“, РИОСВ - Благоевград представя информация, че последното посочено изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ не води до възпрепятстване и затрудняване на контрола върху дейността на операторите. РИОСВ - Бургас декларира, че липсва опита, натрупан от прилагането на закона на територията на РИОСВ - Бургас, няма установени случаи на непосредствена заплаха за екологични щети / причинени екологични щети. РИОСВ - София не е имала дефицити, във връзка с изпълнението на изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, а РИОСВ - Стара Загора информира, че няма проблеми и дефицити, които да възпрепятстват постигане на целите.

Исключая поясненията на РИОСВ - Благоевград и на РИОСВ - Бургас, които са извън контекста на поставените въпроси по критерий „Постигане на целите“ (рефериращи единствено към последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, в частта на транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010)), наличните данни в МОСВ и анализът на отговорите в проведената анкета с компетентните органи по ЗОПОЕЩ показват, че целите са постигнати напълно, а именно:

Промените в ЗОПОЕЩ за транспониране на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010, са свързани със задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК по прилагане на Директива 2004/35/ЕО по отношение на отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

С последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ в чл. 55 на закона се прецизира информацията и данните, които страната ни ще предоставя на ЕК. В §7 от ПЗР на ЗОПОЕЩ бяха определени следващите периоди на докладване, а именно - до 30.04.2022 г. и на всеки пет години след това.

От изложеното горе става ясно, че към момента може да се даде положителна оценка относно постигането на целите от последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, предмет на настоящата ПОВ, което е индикация за доказана полза.

Б. Въпроси за оценка по критерий „Ефективност“:

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Б.1. <i>Подобрил ли се е контрола по ЗОПОЕЩ на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК?</i>				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Да	100%	80%	75%	66,67%
Не, не считам че контрола по ЗОПОЕЩ се е подобрил и на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК	0%	6,67%	25%	33,33%
Не мога да преценя	0%	13,33%	0%	0%

Данните показват, че в преобладаващата си част заинтересованите страни считат, че се е подобрил контрола по ЗОПОЕЩ на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК, компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ са подобрили контрола по предотвратяване на промишленото замърсяване и по-специално – осъществен е превантивен, текущ и последващ контрол на оператори, извършващи дейности по приложение № 1 на ЗОПОЕЩ (резултатът е 100%). Също така, първата заинтересована страна (МОСВ) предложи приоритет в Плана за

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

контролната дейност на РИОСВ за 2023 г. (т.е. в Плана на втората заинтересована страна) да бъде контрола по ЗОПОЕЩ.

80% от 15-те РИОСВ (12 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят, че се е подобрил контрола по ЗОПОЕЩ на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК, 6,67% от РИОСВ (1 бр. от общо 15 РИОСВ) не считат това за вярно, 13,33% от РИОСВ не могат да преценят отговора на този въпрос (2 бр. от общо 15 РИОСВ).

75% от 4-те БД (3 бр. от общо 4 РИОСВ) отговарят положително, че се е подобрил контрола по ЗОПОЕЩ на основание на досега изготвените информации за Първи и Втори доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ и с цел събиране на информация за бъдещо докладване до ЕК, 25% от БД (1 бр. от общо 4 БД) не считат това за вярно. Няма БД, които не могат да преценят отговора на този въпрос.

66,67% от 3-те ДНП (2 бр. от общо 3 ДНП) са на мнение, че се е подобрил контрола по ЗОПОЕЩ в контекста на поставения въпрос, 33,33% от 3-те ДНП (1 бр. от общо 3 ДНП) не считат това за вярно. Няма ДНП, които не могат да преценят отговора на този въпрос.

Видно от предоставената информация по този въпрос, по-голямата част от заинтересованите страни – 78,26% (18 бр. от общо 23 бр.), компетентни и контролни органи по ЗОПОЕЩ, отговарят положително на поставения въпрос за подобрената контролна дейност в обхвата на законодателството по екологична отговорност.

Значително по-малък относителен дял са отговорите на заинтересованите страни дали отрицателен отговор на поставения въпрос - 13,04% (3 бр. от общо 23 бр. компетентни и контролни органи по ЗОПОЕЩ) или, че не могат да преценят отговора – 8,7% (2 бр. от общо 23 бр. компетентни и контролни органи по ЗОПОЕЩ).

Във връзка с въпроса, РИОСВ - Благоевград, представя пояснение, че: „Представената в двата доклада информация за конкретни случаи, свързани с екологични щети подпомага методически контролните органи за изпълнението на функциите за контрол по ЗОПОЕЩ. Неминуемо изготвената информация допринася за изясняване на правната същност и правилно тълкуване на нормите, предвид сложността на разглеждания проблем, множеството проявления на правния институт, нееднозначното му разбиране в теорията и практиката и потребността от координация в тълкуването, прилагането от контролните институции.“. От друга страна, ДНП - Рила счита, че: „Контролът по ЗОПОЕЩ е много труден и тежък, липсват подготвени експерти и специалисти, както и териториите, които той би администрирал имат различна собственост и ползватели.“.

На основание на наличните данни в МОСВ (по подготовката на Първи доклад на Република България до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО *относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети*, за периода 29.04.2008г. - 30.04.2013г. и Втори доклад на Република България

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО *относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети*, за периода 01.05.2013г. – 31.03.2022г., както и други документи), отговорите на заинтересованите страни по този въпрос, може да се направи извод, че към момента може да се даде положителна оценка относно подобряването на контролната дейност по ЗОПОЕЩ във връзка с последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, което е индикация за доказана полза.

Б. 2. Кои са основните положителни последици/въздействия от прилагането на ЗОПОЕЩ?				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Със събирането и предоставянето на информация за докладване на ЕК се създава организирана, групирана, агрегирана и систематична информация по прилагане на ЗОПОЕЩ	100%	33,33%	75%	66,67%
Създава се възможност за измеримост и съпоставимост на събраната информация по прилагане на закона спрямо предходно докладване по ЗОПОЕЩ до ЕК	100%*	80%*	25%*	33,33%
Не мога да преценя	0%	0%	25%	0%

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

*дадени са повече от един възможен отговор

Анализът на въпроса показва, че в преобладаващата си част от заинтересованите страни считат, че са налице положителни последици/въздействия от прилагането на ЗОПОЕЩ в контекста на последните изменения и допълнение на закона.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че със събирането и предоставянето на информация за докладване на ЕК се създава организирана, групирана, агрегирана и систематична информация по прилагане на ЗОПОЕЩ, както и че се създава възможност за измеримост и съпоставимост на събраната информация по прилагане на закона спрямо предходно докладване по ЗОПОЕЩ до ЕК (резултатът е 100%).

31,33% от 15-те РИОСВ (5 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят положително, че със събирането и предоставянето на информация за докладване на ЕК се създава организирана, групирана, агрегирана и систематична информация по прилагане на ЗОПОЕЩ, 80% от 15-те РИОСВ (12 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят положително и с втория възможен отговор на въпроса.

75% от 4-те БД (3 бр. от общо 4 РИОСВ) и 66,67% от 3-те ДНП (2 бр. от общо 3 ДНП) отговарят положително, че със събирането и предоставянето на информация за докладване на ЕК се създава организирана, групирана, агрегирана и систематична информация по прилагане на ЗОПОЕЩ, 25% от БД (1 бр. от общо 4 БД) и 33,33% от 3-те ДНП (1 бр. от общо 3 ДНП) отговарят положително и с втория възможен отговор на въпроса.

Единствено 1 бр. БД 25% от БД (1 бр. от общо 4 БД) отговаря на поставения въпрос, че не може да прецени.

Видно от предоставената информация по този въпрос, значително голям е относителния дял на отговорите на заинтересованите страни дали положително мнение за последиците/въздействията от прилагането на ЗОПОЕЩ.

На основание на наличните данни в МОСВ (по докладването до ЕК, както и по други документи) и отговорите на заинтересованите страни по този въпрос, може да се направи категоричен извод, че компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ дават положителна оценка относно информацията по ЗОПОЕЩ, която се събира за докладване пред ЕК. Също така и в тази връзка, от страна на МОСВ са предприети стъпки за *осигуряване на достъп до информация за околната среда по екологична отговорност и са положени всички разумни усилия, за да се поддържа информацията за околната среда, за да се съхранява във форма или формати, които са лесно възпроизводими и достъпни чрез компютърни далекосъобщения или чрез други електронни средства.*

Пак във връзка със събирането и предоставянето на информация за докладване на ЕК за създаване на организирана, групирана, агрегирана и систематична информация по прилагане на ЗОПОЕЩ и възможност за

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

измеримост и съпоставимост на събраната информация по прилагане на закона спрямо предходно докладване по ЗОПОЕЩ до ЕК, МОСВ предприе необходимите мерки, за да гарантира, че организирането на информацията за околната среда по екологична отговорност, отнасящо се до функциите на дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ, ще се разпространява прозрачно, активно и систематично сред обществеността, и по-специално чрез компютърните телекомуникационни и/или електронни технологии.

Това от една страна ще облекчи органите на изпълнителната власт, отговорни за докладването до ЕК, съобразно ЗОПОЕЩ, а от друга – информацията относно посоченото горе докладване ще се генерира от информационна система.

Б. 3. Кой са основните отрицателни последици/въздействия от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ?				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Икономически ефекти (увеличаване на административните разходи)	0%	0%	0%	0%
Административни ефекти (увеличаване на административна тежест)	100%	33,33%	25%	33,33%
Не мога да преценя	0%	60%	75%	66,67%

Анализът на въпроса показва, че всички заинтересовани страни считат, че няма отрицателни икономически последици/въздействия от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, няма увеличаване на административните разходи.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че ще има увеличаване на административна тежест (в обсега само на администрацията в МОСВ, отговорна за събиране на информацията за докладването до ЕК, като за това са предприети стъпки за намаляването ѝ), резултатът е 100%.

33,33% от 15-те РИОСВ (5 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят, че са налице административните ефекти (увеличаване на административна тежест) от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ, 60% от 15-те РИОСВ (9 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят, че не могат да преценят отговора на въпроса.

25% от 4-те БД (1 бр. от общо 4 РИОСВ) и 33,3% от 3-те ДНП (1 бр. от общо 3 ДНП) отговарят, че има отрицателни последици/въздействия от

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ - увеличаване на административна тежест, 75% от БД (3 бр. от общо 4 БД) и 66,6% от 3-те ДНП (2 бр. от общо 3 ДНП) отговарят, че не могат да преценят отговора на въпроса.

Видно от предоставената информация по този въпрос, близо 1/3 от заинтересованите страни (8 бр. от общ 23 бр.), считат, че от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ ще има въздействие с увеличаване на административната тежест, близо 2/3 от заинтересованите страни (14 бр. от общ 23 бр.), не могат да преценят отговора на въпроса.

Във връзка с поставения въпрос, РИОСВ - Бургас пояснява, че: „На територията на РИОСВ – Бургас не са установени случаи на непосредствена заплаха за екологични щети / причинени екологични щети.“. РИОСВ - Стара Загора счита, че няма отрицателни последици от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ.

С оглед поставения въпрос, ежегодните работни срещи с участие на компетентни органи по прилагането на законодателството по ЗОПОЕЩ са административен разход по прилагането на закона. За да се редуцират административните разходи по ЗОПОЕЩ, работната среща във връзка с подготовка на Втория доклад до ЕК по прилагане на ЗОПОЕЩ, с участие на компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ, през 2022 г. се проведе он-лайн.

От друга страна, МОСВ (дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ) предприе стъпки за разработване и внедряване на софтуерен продукт (информационна система) за събиране и обработване на информация за случаи на непосредствена заплаха за екологични щети или на причинени екологични щети, включително информация за Европейската комисия по Регламент (ЕС) 2019/1010 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г.

С оглед опростяване на докладването до ЕК по ЗОПОЕЩ, така че да се намали административната тежест, да се подобри базата данни с оглед на бъдещи оценки, вземайки предвид разпоредбата в чл. 7 на Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета, че *държавите-членки гарантират, че информацията за околната среда все повече е на разположение посредством електронни бази данни, които са леснодостъпни за обществеността чрез обществените далекосъобщителни мрежи*, въпреки малкия брой случаи, процедурирани по ЗОПОЕЩ, МОСВ предприе стъпки за изпълнение на задължението, определено в чл. 7, ал. 1, т. 7 от ЗОПОЕЩ. МОСВ, дирекция ЕООВОСПЗ, отдел ППЗ, инициира създаването и поддържането на информационна система. Бюджетните разходи по тази задача са предвидени в актуализираната бюджетна прогноза за 2023-2025 г., като с оглед изложеното по-горе, тези средства не следва да се считат за отрицателни последици/въздействия от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ.

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

В процеса на извършване на документалния анализ и анкетното проучване, изключая пояснението на РИОСВ – Бургас по този въпрос, което е извън рамката на поставения въпрос, може да се направи извод, че са идентифицирани положителни въздействия и последици от прилагането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ.

В. Въпроси за оценка по критерий „Ефикасност“:

В.1. Ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ превишават ли разходите/вложените ресурси?				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Да, напълно	100%	6,67%	0%	0%
Да, частично	0%	6,67%	0%	0%
Не	0%	26,67%	25%	0%
Не мога да преценя	0%	60%	75%	100%

Анализът на въпроса показва, че минимална част от анкетираните заинтересовани страни - 8,7% от анкетираните (2 бр. от общо 23 бр.) считат, че ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ превишават разходите/вложените ресурси, а 65,22% от анкетираните (15 бр. от общо 23 бр.) не могат да преценят отговора на въпроса.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ превишават разходите/вложените ресурси (резултатът е 100%).

6,67% от 15-те РИОСВ (1 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят положително на поставения въпрос, 6,67% от 15-те РИОСВ (1 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят, че ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ частично превишават разходите/вложените ресурси, а 26,67% от 15-те РИОСВ (4 бр. от общо 15 РИОСВ). 60% от анкетираните (9 бр. от общо 23 бр.) не могат да преценят отговора на въпроса.

25% от 4-те БД (1 бр. от общо 4 РИОСВ) и 66,6% от 3-те ДНП (2 бр. от общо 3 ДНП) отговарят отрицателно на поставения въпрос, а 75% от БД (3 бр. от общо 4 БД) и 100% от 3-те ДНП (3 бр. от общо 3 ДНП) отговарят, че не могат да преценят.

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

Пак в обсега на анкетирането, РИОСВ - Благоевград се аргументира, че няма информация, на база, на която да направи преценка, а РИОСВ - Бургас пояснява, че поради липса на случаи на непосредствена заплаха за екологични щети / причинени екологични щети ползите от приемането на последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ не превишават разходите/вложените ресурси.

Изследването на съотношението разходи-ползи е базирано на използването на метода „анализ разходи-ползи“, който е един от основните методи за оценка на въздействието от прилагането на даден нормативен акт.

Наред с анализа на разходите, той предполага изследване на общия баланс на положителните и отрицателните последици (включително върху заинтересованите страни), които са възникнали в определен период вследствие прилагането на нормативния акт.

Резултатите от анализа на последиците/въздействията от прилагането на ЗОПОЕЩ върху заинтересованите страни е представено като част от оценката по критерий „Ефикасност“ и те показват, че част от заинтересованите страни считат, че са възможни рискове, които биха довели до отрицателни последици, без обаче да представят аргументирано и мотивирано пояснение за това. Преобладаващото мнение по горния въпрос на заинтересованите страни, е че не могат да преценят.

Така или иначе, според наличните данни в МОСВ, очевидно е налице, че приемането на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ не е довело до настоящия момент до увеличаване на необходимите за прилагането на разпоредбите на закона ресурси. Предвижда се разходването на такива ресурси в бъдещ период, като обосновано може да се заключи, че ползите от прилагането на ЗОПОЕЩ (*във връзка с транспонирането на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010 относно задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК по прилагане на Директива 2004/35/ЕО по отношение на отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети*) ще превишат вложените ресурси.

Г. Въпрос за оценка по критерий „Устойчивост“:

Г.1. Необходими ли са промени в ЗОПОЕЩ (във връзка с последното изменение и допълнение за транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, обн. ДВ бр. 96/10.11.2020г.)?				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
Да (посочете какви)	0%	6,67%	0%	0%

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Не	100%	66,67%	25%	0%
Не мога да преценя	0%	33,33%	75%	100%

Анализът на въпроса показва, че минимална част от анкетираните заинтересовани страни 4,34% от анкетираните (1 бр. от общо 23 бр.) считат, че са необходими промени в ЗОПОЕЩ (*във връзка с последното изменение и допълнение за транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, обн. ДВ бр. 96/10.11.2020г.*), а 52,17% от анкетираните (12 бр. от общо 23 бр.), считат, че не е необходимо. 43,48% не могат да преценят отговора на този въпрос (10 бр. от общо 23 бр.).

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) смята, че не са необходими промени в ЗОПОЕЩ, произтичащо от последното изменение във връзка с последното изменение и допълнение за транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, обн. ДВ бр. 96/10.11.2020г.

6,67% от 15-те РИОСВ (1 бр. от общо 15 РИОСВ) отговарят положително на поставяния въпрос, а 66,67% от 15-те РИОСВ (10 бр. от общо 15 РИОСВ) смятат, че не са необходими промени в ЗОПОЕЩ. 26,67% от анкетираните (4 бр. от общо 15 бр.) не могат да преценят отговора на въпроса.

25% от 4-те БД (1 бр. от общо 4 БД) отговарят също, че не са необходими промени в ЗОПОЕЩ, а 75% от БД (3 бр. от общо 4 БД) и 100% от 3-те ДНП (3 бр. от общо 3 ДНП) отговарят, че не могат да преценят.

В обхвата на анкетирането, РИОСВ - Благоевград счита, че са необходими промени в ЗОПОЕЩ (*във връзка с последното изменение и допълнение за транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010*), като се аргументира, че: „е необходимо да се преразгледа легалната (правна) дефиниция на понятието „Базисно състояние“, дадено в §1 от ДР на ЗОПОЕЩ, което е възпроизведено от буквалния превод на текста на Директива 2004/35/ЕО, като се даде дефиниция, която да подпомогне пряко приложението на директивата и нейната обективна цел.“.

От една страна, направеното предложение е извън обхвата на промените в ЗОПОЕЩ за транспониране на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010, свързани със задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК по прилагане на Директива 2004/35/ЕО по отношение на отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети. От друга страна, в рамките на работните срещи на компетентните и контролните органи по ЗОПОЕЩ са обсъждани редица въпроси, в т.ч. основни дефиниции в законодателството на екологична отговорност. В разработената и представена на компетентните и контролни органи по ЗОПОЕЩ Методика *за класифициране на случаи по Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ) и за определяне/остойностяване на превантивни/оздравителни мерки по закона и подзаконовата нормативна уредба към него* подробно е

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

представена дефиницията за „базисно състояние“ като определение, подкрепено с примери. Изключая, че предложението в пояснението на РИОСВ – Благоевград към отговора на въпроса е извън рамката на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, МОСВ отново ще го представи на следващата ежегодна работна среща на компетентните органи по ЗОПОЕЩ.

Резултатите от анализа на въпроса от оценката по критерий „Устойчивост“ показват, че няма необходимост от промени в ЗОПОЕЩ във връзка с транспонирането на член 3 на Регламент (ЕС) 2019/1010, който се отнася до задълженията на България за докладването на екологични щети пред ЕК по прилагане на Директива 2004/35/ЕО по отношение на отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети.

Д. Въпрос за оценка по критерий „Полезност“:

Д.1. До каква степен приетите промени в последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ допринасят за информиране на заинтересованите страни за случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети и за причинени екологични щети (предмет на докладването по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЩ) чрез публикуваните досега Първи и Втори доклад до ЕК?				
Отговор	Заинтересовани страни			
	МОСВ	РИОСВ	БД	ДНП
В голяма степен	100%	66,67 %	75%	100%
В малка степен	0%	6,67%	0%	0%
Не мога да преценя	0%	20%	25%	0%

Данните показват, че преобладаващата част от заинтересовани страни 73,92% от анкетираните (17 бр. от общо 23 бр.) считат, че приетите промени в последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ допринасят в голяма степен за информиране на заинтересованите страни за случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети и за причинени екологични щети (предмет на докладването по чл. 55, ал. 1 от ЗОПОЕЩ) чрез публикуваните досега Първи и Втори доклад до ЕК. 4,35% от анкетираните (1 бр. от общо 23 бр.) считат, че приетите промени в последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ допринасят в малка степен за информиране на заинтересованите страни за случаи на непосредствена заплаха за възникване на екологични щети и за причинени екологични щети чрез публикуваните досега Първи и Втори

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

доклад до ЕК, а 17,39% от анкетиранияте (4 бр. от общо 23 бр.) не могат да преценят.

Според проведеното анкетно проучване, първата заинтересована страна (МОСВ) е отговорила положително по отношение на въпроса за критерий „Полезност“ и е определила степента на въздействие като много висока.

66,67% от 15-те РИОСВ (10 бр. от общо 15 РИОСВ) и 100% от 3-те ДНП (3 бр. от общо 3 ДНП) отговарят положително на поставения въпрос за полезността на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, а 6,67% от 15-те РИОСВ (1 бр. от общо 15 РИОСВ) смятат, че степента на полезност е малка. 20% от анкетиранияте РИОСВ (3 бр. от общо 15 бр.) не могат да преценят отговора на въпроса.

75% от 4-те БД (3 бр. от общо 4 БД) отговарят положително на поставения въпрос за полезността на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, а 25% от БД (1 бр. от общо 4 БД) отговарят, че не могат да преценят.

На база на данните от проучването може да бъде обосновано заключение, че заинтересованите страни са оценили по положителен начин полезността на последните изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ, респ. степента на удовлетворяване на очакванията на заинтересованите страни от прилагането на последните промени на ЗОПОЕЩ е голяма.

II. 5. Заключение

Въз основа на гореизложеното могат да бъдат направени следните изводи:

Основното заключение е, че въздействието на последните промени на ЗОПОЕЩ е положително.

Постигната е основната цел на измененията и допълненията на ЗОПОЕЩ – осигурено е прилагането на Регламент 2019/1010 (*въвеждащ член 3 измененията в Директива 2004/35/ЕО, описани в т. 1.2. по-горе*). Осигурено е пълно съответствие на прилагане на националното спрямо европейското законодателство. Постигнати са и специфичните цели на ПОВ на ЗОПОЕЩ, произтичащи от необходимостта да бъдат изследван ефекта и ползите от транспониране на Регламент (ЕС) 2019/1010, а именно: изяснена е рамката на отчетността по прилагането на ЗОПОЕЩ и са извлечени изводи по прилагането на последните промени на ЗОПОЕЩ.

Положителното въздействие от тези последни изменения и допълнения на ЗОПОЕЩ може да се оцени като ефективно, ефикасно, устойчиво и полезно.

II. 6. Начини на разпространение на резултатите от последващата оценка

Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети

Резултатите от извършената последваща оценка на въздействието на ЗОПОЕЩ ще бъдат предоставени на Министерския съвет, който е възложител за нейното изготвяне, на основание РМС № 436 от 05.07.2022 г. за одобряване на списък със законопроекти, на които ще бъде извършена цялостна предварителна оценка на въздействието, и със закони, на които ще бъде извършена последваща оценка на въздействието, през 2022 г.

В изпълнение на чл. 22, ал. 3 от ЗНА, ПОВ ще се публикува на интернет страницата на МОСВ и на Портала за обществени консултации в срок до 30 дни от изготвянето ѝ.

II. 7. Препоръки за последващи действия съгласно чл. 18 б от ЗНА

Съгласно ЗНА, резултатите от прилагането на нормативен акт се проверяват чрез ПОВ и въз основа на проверката, ако е необходимо, органът, в чиято компетентност е изпълнението на нормативния акт или който традиционно предлага промени в него, предлага отмяна, изменение или допълнение на нормативния акт.

На основание на изложеното в настоящия доклад може да се направи извод, че в обсега на транспониране на изискванията на Регламент ЕС 2019/1010 няма необходимост от отмяна, изменение или допълнение на ЗОПОЕЩ

II. 8. Източници

1. Нормативни актове:

1.1. Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети, обн., ДВ, бр. 43/2008 г., посл. изм. бр. 96/2020 г., в т.ч. документи, свързани с прилагането на закона, както и с последното изменение и допълнение на ЗОПОЕЩ:

1.1.1. Първи доклад на Република България до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО *относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети*, за периода 29.04.2008г- 30.04.2013 г.;

1.1.2. Втори доклад на Република България до Европейската комисия за опита по прилагане на Директива 2004/35/ЕО *относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети*, за периода 01.05.2013г. – 31.03.2022 г.

1.1.3. Частична предварителна оценка на въздействието, Приложение № 1 към чл. 16 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието;

**Доклад за последваща оценка на въздействието на Закона за
отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети**

1.2. Регламент (ЕС) 2019/1010 на Европейския парламент и Съвета от 5 юни 2019 година относно привеждането в съответствие на задълженията за докладване в рамките на законодателството, свързано с околната среда, и за изменение на регламенти (ЕО) № 166/2006 и (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/49/ЕО, 2004/35/ЕО, 2007/2/ЕО, 2009/147/ЕО и 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 338/97 и (ЕО) № 2173/2005 на Съвета и Директива 86/278/ЕИО на Съвета

1.3. Закон за нормативните актове, обн., ДВ, бр. 27/1973 г., посл. изм., ДВ, бр. 34/2016 г.;

1.4. Наредба за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г., обн., ДВ, бр. 91/2016 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 84/2020 г.

2. Методически документи:

2.1. Ръководство за извършване на последваща оценка на въздействието, официален методологически документ за изследване на резултатите от прилагането на нормативните актове (прието с Решение № 885 на МС от 3 декември 2020 г.;

2.2. Методиката за последваща оценка на програми и нормативни актове на Института за публична администрация, неофициален методологически документ.

3. Интернет страници:

3.1. Интернет страница на МОСВ - <https://www.moew.government.bg/>, ниво: *Превантивна дейност, Екологична отговорност*;

3.2. Портал за обществени консултации - <https://strategy.bg/>.

Съгласували:

Мария Бояджийска, зам.-министър на околната среда и водите:.....

Младен Граматиков, директор на дирекция ЕООВОСПЗ:.....

Изготвили:

Екатерина Манолова, нач.-отдел ППЗ, дирекция ЕООВОСПЗ:.....

Албена Бъчварова, гл. експерт в отдел ППЗ, дирекция ЕООВОСПЗ:.....